

סוג הבחינה: א. בגרות לנבחני משנה
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: חורף תשע"א, 2011
מספר השאלון: 141,034103
117,118,024101

אזרות

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעתיים.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.
פרק ראשון	—	(14x1)	—	14	נקודות
פרק שני	—	(9x3) + (13x1)	—	40	נקודות
פרק שלישי	—	(12x2)	—	24	נקודות
פרק רביעי	—	(11x2)	—	22	נקודות
סה"כ	—		—	100	נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
- ד. הנראות מיוחדות: אין.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

השאלות

פרק ראשון (14 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 1-2.

1. אישה נכה, המתגוררת בקומה העליונה בבניין ללא מעלית, התקינה מעלון (מתקן מיוחד להעלאת כיסא גלגלים). מתקן זה מאפשר לה להגיע לקומת מגוריה ולהיכנס לדירתה באופן עצמאי, כמו כל דייר אחר בבניין.

השכנים של הדיירת הנכה דרשו ממנה לפרק את המעלון, בטענה שהוא מכער את חדר המדרגות ומוריד את מחירי הדירות שלהם.

- ציין והסבר זכות שביקשה הדיירת הנכה לממש באמצעות התקנת המעלון. נמק את תשובתך על פי הקטע.
- ציין והסבר את הזכות שבשמה דרשו השכנים מהדיירת לפרק את המעלון. נמק את תשובתך על פי הקטע.

2. מועצת עירייה מסוימת אישרה תקציב לבניית מתקני ספורט בעיר. כעבור שנה נחקר ראש העירייה על ידי המשטרה בחשד שהעביר כסף מתקציב זה שלא כדין לעמותה חברתית שבראשה עמד. בחקירתו במשטרה הדגיש האיש שלא לקח את הכסף לעצמו אלא העביר אותו לעמותה זו, שמטרתה לסייע לקשישים ולחלק מזון ובגדים לנוקקים. לדבריו, הוא עשה זאת כדי שהעמותה תוכל להמשיך לפעול לרווחת הקשישים והנוקקים.

- ציין והסבר את סוג העבריינות הפלילית שראש העירייה נחשד בה. נמק את תשובתך על פי הקטע.
- ציין והסבר את הזכות החברתית שהעמותה מקדמת, לטענת ראש העירייה. נמק את תשובתך על פי הקטע.

פרק שני (40 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על ארבע שאלות:
על שלוש מהשאלות 3-7 (לכל שאלה – 9 נקודות)
ועל אחת מהשאלות 8-9 (לשאלה – 13 נקודות).

ענה בקצרה על שלוש מהשאלות 3-7.

3. הצג שני מוסדות של מדינת ישראל המבטאים את האופי היהודי שלה.
 4. הצג את שלב הקריאה השנייה ואת שלב הקריאה השלישית בחקיקת חוק במדינת ישראל.
 5. הצג שתי חובות של אזרח במדינה דמוקרטית.
 6. הסבר מהי אחריות מיניסטריאלית.
 7. הצג את עקרון הדמוקרטיה המתנגונת.
- ענה על אחת מהשאלות 8-9.
8. הצג את עקרון הגבלת השלטון.
הסבר כיצד עקרון הגבלת השלטון ממומש באמצעות חופש הביטוי.
 9. הסבר מהו משאל עם.
הסבר מדוע השימוש במשאל עם עלול להעמיק את השסע הלאומי בישראל.

פרק שלישי (24 נקודות)

קרא את הקטע בעיון, וענה על שתיים מהשאלות הקשורות אליו.

פסקה א במדינות רבות בעולם מתנהל ויכוח בנוגע למעורבות השלטון בתחומי החברה והכלכלה. יש הטוענים כי צריך לצמצם מעורבות זו. לטענתם, אם המדינה תתערב פחות, תתפתח בה תחרות חופשית. תחרות זו תאפשר לפרט לנצל בצורה הטובה ביותר את יכולותיו ואת האפשרויות הפתוחות לפניו.

פסקה ב לדעתי, גישה זו אינה נכונה. כיום יש משבר כלכלי – הפערים החברתיים גדלים וגם האבטלה במשק גוברת. דווקא במצב זה חשוב שהשלטון יהיה מעורב ויפעל לשיפור המצב. יש למקד את ההתערבות בתחומים כגון חינוך, בריאות ודיור. כך יובטח כי כל האנשים בחברה יזכו למילוי צורכיהם.

פסקה ג כבר עם קום המדינה הצהירו מייסדיה על מחויבות המדינה לפעול לרווחת תושביה. נראה לי שחשוב להמשיך בכיוון זה. אני סבור שעל הממשלה להקפיד על יישום חוקים חברתיים-כלכליים. כמו כן רצוי שהממשלה תיזום חקיקה של חוקים נוספים, בדומה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי וחוק חינוך חובה. חוקים מסוג זה יבטיחו את מילוי הצרכים הבסיסיים של תושבי ישראל.

(מעובד על פי YNET, 25.01.08)

ענה על שתיים מהשאלות 10-12 (לכל שאלה – 12 נקודות).

10. ציין והסבר את הגישה החברתית-כלכלית המוצגת בפסקה א.

נמק את תשובתך על פי הקטע.

11. ציין והסבר את סוג הזכויות (טבעיות, חברתיות או זכויות קבוצה) שהשלטון חייב להגן

עליהן, לדעת כותב המאמר.

נמק את תשובתך על פי הקטע.

12. ציין והסבר איזו סמכות של הממשלה באה לידי ביטוי בדבריו של כותב המאמר בפסקה ג.

נמק את תשובתך על פי הקטע.

פרק רביעי (22 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 13-16 (לכל שאלה – 11 נקודות).

13. באחד המפעלים בישראל החליטה הנהלת המפעל לאסור הקמה של נציגות עובדים. כמה פועלים במפעל פנו למנהל והתלוננו כי מעשה זה של ההנהלה פוגע בזכות מסוימת של העובדים. המנהל דחה את תלונתם. בעקבות זאת פנו הפועלים האלה לשאר העובדים בקריאה לפעול יחד אתם לשיפור מצבם של כלל העובדים במפעל.
— ציין והסבר את הזכות של העובדים שנפגעה בעקבות ההחלטה של הנהלת המפעל. נמק את תשובתך על פי הקטע.

14. בעלי בניין באחת הערים בקנדה אסרו על יהודים שגרו באותו בניין לבנות סוכות במרפסות דירותיהם בחג הסוכות. כך נמנע מהדיירים היהודים לקיים את אחת ממצוות החג. הדיירים היהודים עתרו לבית המשפט העליון בדרישה לבטל את האיסור על בניית הסוכות. הם טענו שאיסור זה פוגע באחת מזכויותיהם.
בית המשפט העליון קיבל את העתירה, ופסק כי ליהודים מותר לבנות סוכות בחג הסוכות במרפסות של דירות הנמצאות בבתים משותפים, גם אם בעלי הבניינים מתנגדים לכך.
— ציין והסבר את הזכות שבית המשפט הגן עליה בהחלטתו. נמק את תשובתך על פי הקטע.

15. כל אדם המבקש להפוך לאזרח במדינה מסוימת נדרש לעמוד בכמה תנאים: עליו לשלוט בשפה הרשמית המשותפת לכל הקבוצות במדינה, וכן לקבל על עצמו מחויבות לערכים הדמוקרטיים המקובלים במדינה.
— ציין והסבר את סוג הלאומיות שעליה מבוססת האזרחות במדינה זו. נמק את תשובתך על פי הקטע.

16. באחת המדינות פרסמה רשות הדואר חוברת הנחיות בנושא הנפקת בולים חדשים. בחוברת נאמר כי רצוי שהאיורים על גבי הבולים החדשים יהיו מגוונים ויתבססו על נושאים המייחדים קבוצות שונות באוכלוסייה, כגון תלבושות עממיות, טקסים ומאכלים אופייניים לקבוצות שונות.
— ציין והסבר עיקרון דמוקרטי שבא לידי ביטוי בהנחיות של רשות הדואר לבחירת האיורים. נמק את תשובתך על פי הקטע.

בהצלחה!